

Informatieveiligheidscomité Verenigde kamers

BERAADSLAGING NR. 20/019 VAN 7 JULI 2020 BETREFFENDE DE MEDEDELING VAN PERSOONSGEGEVENS DOOR DE FOD FINANCIEN AAN DE PROGRAMMATORISCHE OVERHEIDSDIENST MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN DE OCMW'S MET HET OOG OP DE UITVOERING VAN HUN WETTELIJKE OPDRACHTEN INZAKE MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE EN DIENSTVERLENING

Gelet op de wet van 15 augustus 2012 *houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator*, in het bijzonder artikel 35/1, §1, 3de lid;

Gelet op de wet van 3 december 2017 tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit, in het bijzonder artikel 114;

Gelet op de wet van 5 september 2018 *tot oprichting van het informatieveiligheidscomité en tot wijziging van diverse wetten betreffende de uitvoering van verordening (EU) 2016/679 van 27 april 2016 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG*, in het bijzonder artikel 97 en 98;

Gelet op de aanvraag van de Programmatorische overheidsdienst Maatschappelijke Integratie;

Gelet op het rapport van de federale overheidsdienst Beleid en Ondersteuning;

Gelet op het verslag van de voorzitter.

A. ONDERWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie (hierna "POD MI") verzoekt het Informatieveiligheidscomité de toelating voor zichzelf en de OCMW's om elektronisch toegang te krijgen tot bepaalde inkomstgegevens ingezameld door de FOD Financiën met betrekking tot onroerende goederen in België en in het buitenland.
2. De Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn (hierna "OCMW's") verzekeren het recht op maatschappelijke integratie door middel van tewerkstelling of een leefloon voor personen die over onvoldoende inkomsten beschikken. De OCMW's staan tevens in voor de maatschappelijke dienstverlening teneinde eenieder toe te laten een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

3. Het recht op maatschappelijke integratie en het recht op maatschappelijke dienstverlening zijn residuaire rechten die enkel kunnen worden ingeroepen als de aanvrager van het recht alle andere middelen om een inkomen te verkrijgen heeft uitgeput. In het kader van de toekenning van één van deze rechten voeren de OCMW's een sociaal onderzoek uit naar alle inkomsten van de aanvrager van het recht en bepaalde personen die met hem of haar samenwonen. Om dit sociaal onderzoek te kunnen uitvoeren, wensen de OCMW's toegang tot de inkomensgegevens betreffende de onroerende goederen in België en in het buitenland van de aanvrager van het recht en bepaalde personen die met hen samenwonen.
4. De Dienst Inspectie van de POD MI kijkt toe op de toepassing van de wetgeving betreffende het recht op maatschappelijke integratie en het recht op maatschappelijke dienstverlening door middel van juridische, administratieve en financiële controles. Het doel van deze controles is enerzijds het verzekeren van de goede uitvoering van de wetgeving terzake door de OCMW's en anderzijds het verifiëren van de door de OCMW's toegekende hulp die het voorwerp uitmaakt van een subsidie van de Federale Staat. Hierbij controleert de Dienst Inspectie van de POD MI eveneens de beslissingen van de OCMW's en de uitgevoerde sociale onderzoeken. Teneinde de controle op de door de OCMW's uitgevoerde sociale onderzoeken en de toegekende hulp te kunnen uitvoeren, wenst de POD MI eveneens voor zichzelf toegang tot de inkomensgegevens betreffende de onroerende goederen in België en in het buitenland van de aanvrager van het recht en bepaalde personen die met hen samenwonen.
5. Het betreft volgende persoonsgegevens die oorspronkelijk door de FOD Financiën zijn verzameld en die afkomstig zijn uit de belastingaangiftes van natuurlijke personen:
 - inkomsten van Belgische onroerende goederen
 - ° huurinkomsten, afkomstig van gebouwen, terreinen, materieel en gereedschap
 - ° vergoedingen voor de vestiging of de beëindiging van een erfpacht, recht van opstal of een gelijkaardig onroerend recht
 - inkomsten van onroerende goederen uit een land waarmee België al of niet een overeenkomst betreffende dubbele belasting heeft afgesloten (huurinkomsten of de bruto verhuurwaarde, na aftrek van eventueel in het buitenland betaalde belastingen)
 - ° gebouwen, terreinen, materieel en gereedschap die door de persoon in kwestie niet beroepsmatig worden gebruikt
 - ° vergoedingen voor de vestiging of de beëindiging van een erfpacht, recht van opstal of een gelijkaardig onroerend recht
6. De personen wiens persoonsgegevens zoals hierboven beschreven, zullen worden geconsulteerd zijn:
 - de persoon die een recht op maatschappelijke integratie of een recht op maatschappelijke dienstverlening heeft aangevraagd of heeft bekomen;
 - de persoon die met de hiervoor vermelde persoon samenwoont en die worden geïdентificeerd door artikel 34, §1 en 2, van het koninklijk besluit van 11 juli 2002¹.

¹ Art. 34, § 1. In geval de aanvrager gehuwd is en onder hetzelfde dak woont, of een feitelijk gezin vormt, met een persoon die geen aanspraak maakt op het genot van de wet, moet het gedeelte van de bestaansmiddelen van die persoon in aanmerking genomen worden, dat het bedrag overschrijdt van het leefloon bepaald voor de categorie van begunstigten bedoeld bij artikel 14, § 1, 1°, van de wet.

- de onderhoudsplichtige van de begunstigde van het recht op maatschappelijke integratie of het recht op maatschappelijke dienstverlening.

7. De toegang tot de persoonsgegevens verloopt met tussenkomst van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ) via de webservice “TaxAssesmentData”. De KSZ controleert het formaat en de parameters van het consultatieverzoek, bevraagt de FOD Financiën, filtert de toegelaten gegevens en creëert het antwoord.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID EN BEVOEGDHEID VAN HET COMITE

8. Krachtens artikel 35/1, §1, derde lid van de wet van 15 augustus 2012 *houdende oprichting en organisatie van een federale dienstenintegrator* vergt de mededeling van persoonsgegevens door overheidsdiensten en openbare instellingen van de federale overheid aan andere derden dan instellingen van sociale zekerheid bedoeld in artikel 2, eerste lid, 2°, a), van de wet van 15 januari 1990 *houdende oprichting en organisatie van een Kruispuntbank van de sociale zekerheid*, een voorafgaande beraadslaging van de kamer federale overheid van het informatieveiligheidscomité voor zover de verwerkingsverantwoordelijken van de mededelende instantie en de ontvangende instanties, in uitvoering van artikel 20 van de wet van 30 juli 2018 *betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens*, niet tot een akkoord komen over de mededeling of minstens één van de verwerkingsverantwoordelijken om een beraadslaging verzoekt en de andere verwerkingsverantwoordelijken daarvan in kennis heeft gesteld.
9. Het Informatieveiligheidscomité stelt vast dat er geen protocol werd afgesloten en dat één van de betrokken partijen, de POD MI, een aanvraag tot toelating heeft ingediend. Het Comité acht zich dan ook bevoegd om zich uit te spreken.

B. TEN GRONDE

B.1. VERANTWOORDINGSPLICHT

10. Overeenkomstig artikel 5, §2, van de Algemene Verordening Gegevensbescherming² (hierna ‘AVG’ genoemd) zijn de FOD Financiën, de POD MI en de OCMW’s als verwerkingsverantwoordelijken verantwoordelijk voor het naleven van de beginselen van de AVG en moeten ze in staat zijn dit aan te tonen.
11. Het Comité wijst erop dat de verantwoordelijke voor de verwerking een register van de verwerkingsactiviteiten die onder zijn verantwoordelijkheid plaatsvinden, moet bijhouden overeenkomstig de voorwaarden opgenomen in artikel 30 AVG.

Twee personen die als koppel samenleven vormen een feitelijk gezin.

§ 2. In geval de aanvrager samenwoont met één of meer meerderjarige ascendenten en/of descendenten van de eerste graad, kan het gedeelte van de bestaansmiddelen van ieder van die personen dat het bij artikel 14, § 1, 1°, van de wet bepaalde bedrag te boven gaat, geheel of gedeeltelijk in aanmerking genomen worden; bij de toepassing van deze bepaling moet aan de aanvrager en zijn meerderjarige ascendenten en/of descendenten van de eerste graad fictief het bij artikel 14, § 1, 1°, van de wet bepaalde bedrag toegekend worden.

² Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG.

B.2. RECHTMATIGHEID

12. Overeenkomstig art. 5, §1, a), AVG moeten persoonsgegevens worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene rechtmatig is. Dit houdt in dat de beoogde verwerking een basis moet vinden in één van de rechtmatigheidsgronden vermeld in artikel 6 AVG.
13. Het Comité stelt vast dat de verwerking noodzakelijk is voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen (art. 6, §1, e), AVG). De verwerking is eveneens noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust (art. 6, §1, c), AVG). De OCMW's hebben immers de wettelijke opdracht om het recht van maatschappelijke integratie en het recht van maatschappelijke dienstverlening te verlenen aan de personen die daarvoor in aanmerking komen. In het kader daarvan hebben de OCMW's de wettelijke opdracht om een maatschappelijk onderzoek te voeren omtrent alle mogelijke inkomsten van de betrokkene en bepaalde personen die met deze samenwonen (art. 2 e.v. van de wet van 26 mei 2002 *betreffende het recht op maatschappelijke integratie*, artikel 1 e.v. van de wet van 8 juli 1976 *betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn*). De POD MI heeft de wettelijke opdracht om controles uit te voeren op de beslissingen en sociale onderzoeken van de OCMW's (art. 57 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 *houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie* en artikel 9 bis van de wet van 2 april 1965 *betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn*).

B.3. DOELBINDING

14. Artikel 5, §1, b), AVG laat de verwerking van persoonsgegevens slechts toe voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (principe van doelbinding). De gegevens mogen bovendien niet verder worden verwerkt op een wijze die onverenigbaar is met die doeleinden.
15. De mededeling van de persoonsgegevens wordt gevraagd om een maatschappelijk onderzoek uit te kunnen voeren met betrekking tot de aanvrager van een recht op maatschappelijke integratie of een recht op maatschappelijke dienstverlening en de bepaalde personen die met hem samenwonen (door de OCMW's) of een controle op de toekenning op maatschappelijke integratie of een recht op maatschappelijke dienstverlening uit te voeren (door de POD MI). Rekening houdend met de uitdrukkelijke wettelijke opdrachten van de OCMW's en de POD MI, kan dit doeleinde kan als welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd worden beschouwd.
16. De gegevens werden oorspronkelijk ingezameld door de FOD Financiën in het kader van de geldende belastingwetgeving, meer bepaald het Wetboek van de inkomstenbelasting. De gegevens over het inkomen worden verzameld om de bijdrage van de ingezetenen aan de overheid te bepalen en te innen afhankelijk van de noodzakelijke en geleverde openbare diensten. Artikel 328 van het Wetboek van de Inkomstenbelasting verplicht de administratieve diensten van de overheid om kennis te nemen van de recente belastingssituatie van de personen die kredieten, leningen, premies, subsidies of elk ander voordeel dat rechtstreeks of onrechtstreeks gebaseerd is op het inkomensbedrag aanvragen. Bovendien voorziet art. 6 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 *houdende het algemeen reglement*

betreffende het recht op maatschappelijke integratie uitdrukkelijk dat een OCMW aan de Administratie der Directe Belastingen en aan de ontvanger der registratie en domeinen kan vragen om de inlichtingen te verschaffen in verband met de bestaansmiddelen en het patrimonium van de betrokken persoon en van de samenwonende persoon. Ook de controle door de POD MI wordt uitdrukkelijk voorzien in de regelgeving (art. 57 van voormeld koninklijk besluit van 11 juli 2002). Het Informatieveiligheidscomité is dan ook van oordeel dat het in deze beraadslaging beschreven doeleinde verenigbaar is met het doeleinde van de oorspronkelijke verwerking.

B.4. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.4.1. Minimale gegevensverwerking

17. Artikel 5, §1, b), AVG stelt dat persoonsgegevens ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt, moeten zijn (“minimale gegevensverwerking”).
18. De fiscale gegevens afkomstig van de FOD Financiën, zoals beschreven in randnummer 5 van deze beraadslaging, moeten de OCMW’s en de POD MI in staat stellen een maatschappelijk onderzoek uit te voeren naar de inkomsten van de aanvrager van een recht op maatschappelijke integratie en een recht van maatschappelijke dienstverlening of het uitgevoerde maatschappelijke onderzoek te controleren. De bestaansmiddelen moeten worden berekend overeenkomstig de voorwaarden die worden gesteld in de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijk integratie (art. 25).

Art. 25. § 1. Ingeval de aanvrager een onroerend goed in volle eigendom of vruchtgebruik bezit, wordt er rekening gehouden :

1° wat de bebouwde onroerende goederen betreft : met het gedeelte van het globaal kadastraal inkomen dat het vrijgesteld bedrag overschrijdt, vermenigvuldigd met 3.

Onder vrijgesteld bedrag wordt verstaan : een bedrag van 750,00 EUR, verhoogd met 125,00 EUR voor elk kind waarvoor de aanvrager wat betreft de kinderbijslag de hoedanigheid van bijslagtrekkende bezit, vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van het recht van de aanvrager op dit goed wanneer hij eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is;

De verhoging met 125,00 EUR geldt ook voor elk kind voor wie de echtgenoot of levenspartner van de aanvrager voor wat betreft de kinderbijslag de hoedanigheid van bijslagtrekkende bezit indien de aanvrager gerechtigd is op een leefloon bedoeld in artikel 14, § 1, eerste lid, 3° van de wet.

2° wat de onbebouwde onroerende goederen betreft : met het gedeelte van het globaal kadastraal inkomen dat het vrijgesteld bedrag overschrijdt, vermenigvuldigd met 3.

Onder vrijgesteld bedrag wordt verstaan : een bedrag van 30,00 EUR, vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van het recht van de aanvrager op dit goed wanneer hij eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is.

§ 2. Het kadastraal inkomen van de onroerende goederen waarvan de aanvrager eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is, wordt vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van de rechten, in volle eigendom of in vruchtgebruik, van de aanvrager op deze goederen, vooraleer het bepaalde in § 1 wordt toegepast.

§ 3. De in het buitenland gelegen onroerende goederen worden in aanmerking genomen overeenkomstig de bepalingen die toepasselijk zijn op de in België gelegen onroerende goederen.

Voor de toepassing van het eerste lid moet onder kadastraal inkomen verstaan worden, elke gelijkaardige grondslag van belasting waarin bij de fiscale wetgeving van de plaats waar de goederen gelegen zijn, is voorzien.

§ 4. Wanneer het onroerend goed met hypotheek bezwaard is, wordt het bedrag, in aanmerking genomen voor de vaststelling van de bestaansmiddelen, verminderd met het jaarlijks bedrag van de hypothecaire intresten, op voorwaarde :

1° dat de schuld door de aanvrager werd aangegaan voor eigen behoeften en de aanvrager de aan het ontleend kapitaal gegeven bestemming bewijst;

2° dat de aanvrager bewijst dat de hypothecaire intresten eisbaar waren en werkelijk werden betaald voor het jaar dat datgene van de ingangsdatum van de beslissing voorafgaat.

Het bedrag van de vermindering mag evenwel niet hoger zijn dan de helft van het in aanmerking te nemen bedrag.

Het bedrag van de hypothecaire intresten wordt vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van het recht van de aanvrager op dit goed wanneer hij eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is.

§ 5. Wanneer het onroerend goed werd verworven mits betaling van een lijfrente, wordt het bedrag, in aanmerking genomen voor de vaststelling van de bestaansmiddelen, verminderd met het bedrag van de lijfrente dat door de aanvrager werkelijk wordt betaald. Het tweede lid van paragraaf 4 is van toepassing op deze vermindering.

Het bedrag van de lijfrente wordt vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van het recht van de aanvrager op dit goed wanneer hij eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is.

§ 6. Indien de aanvrager van een leefloon bedoeld in artikel 14, § 1, eerste lid, 3°, van de wet eigenaar of vruchtgebruiker in onverdeeldheid is, wordt het kadastraal inkomen, het vrijgesteld bedrag, het bedrag van de hypothecaire intresten en het bedrag van de lijfrente vermenigvuldigd met de breuk die de belangrijkheid uitdrukt van het recht van de aanvrager en zijn echtgenoot of levenspartner op dit goed.

- 19.** De personen met wiens inkomen rekening moet worden gehouden, in het kader van het toekennen of beoordelen van het recht op maatschappelijke integratie, worden uitdrukkelijk beschreven in artikel 34, §1 en 2, en artikel 50 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Het betreft:
- de aanvrager of begunstigde zelf;
 - de personen met wie de aanvrager of begunstigde samenwoont (de personen met wie de aanvrager een feitelijk gezin vormt, de ouders en kinderen van de aanvrager);
 - de onderhoudsplichtige van de aanvrager of begunstigde;
- 20.** Rekening houdend met de uitdrukkelijke, wettelijke omschrijving van de in rekening te nemen inkomsten en van de personen in kwestie, acht het Informatieveiligheidscomité de beschreven persoonsgegevens ter zake dienend en beperkt tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt moeten zijn.

B.4.2. Opslagbeperking

- 21.** Aangaande de bewaringstermijn herinnert het Comité er aan dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.
- 22.** De POD MI beoogt een bewaringstermijn van 10 jaar rekening houdend met de 10 jarige verjaringstermijn die geldt voor overheidsvorderingen (wet van 22 mei 2003 *houdende organisatie van de begroting en van de comptabiliteit van de federale Staat*). Het Informatieveiligheidscomité acht deze bewaringstermijn aanvaardbaar. Mocht het doeleinde reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens nog voor afloop van deze termijn door de aanvrager te worden bewaard onder een vorm die het niet mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren.

B.5. TRANSPARANTIE

23. Overeenkomstig art. 14 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming dient de verwerkingsverantwoordelijke bepaalde informatie betreffende de verwerking van persoonsgegevens die niet bij de betrokkene worden verkregen, aan de betrokkene te verstrekken. Deze informatie is niet noodzakelijk indien het verkrijgen of verstrekken van de gegevens uitdrukkelijk is voorgeschreven bij Unie- of lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is en dat recht voorziet in passende maatregelen om de gerechtvaardigde belangen van de betrokkene te beschermen (art. 14, 5°, AVG), zoals *in casu* het geval is:
- voor de FOD Financiën: art. 328 van het Wetboek van Inkomstenbelasting
 - voor de OCMW's en POD MI: art. 6 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002 *houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie*.
24. Het Informatieveiligheidscomité stelt vast dat zowel de FOD Financiën³ als de POD MI⁴ de protocollen met betrekking tot de mededeling van persoonsgegevens en de beraadslagingen van de bevoegde comités op hun respectievelijke websites publiceren.

B.6. BEVEILIGING

25. Persoonsgegevens moeten door het nemen van passende technische of organisatorische maatregelen op een dusdanige manier worden verwerkt dat een passende beveiliging ervan gewaarborgd is, en dat zij onder meer beschermd zijn tegen ongeoorloofde of onrechtmatige verwerking en tegen onopzettelijk verlies, vernietiging of beschadiging („integriteit en vertrouwelijkheid”).
26. Het Informatieveiligheidscomité stelt vast dat zowel de FOD Financiën als de POD MI beschikken over een functionaris voor de gegevensbescherming. Zowel de POD MI als de OCMW's moeten voldoen aan de minimale veiligheidsnormen die gelden in de sector van de sociale zekerheid.
27. Het Informatieveiligheidscomité neemt akte van de positieve adviezen van de functionarissen voor gegevensbescherming van de FOD Financiën en de POD MI met betrekking tot de beoogde verwerking van persoonsgegevens.
28. Het Informatieveiligheidscomité neemt eveneens akte van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling, uitgevoerd door de POD MI, waaruit blijkt dat, rekening houdend met de aanwezige risico's, de noodzakelijke veiligheidsmaatregelen worden getroffen.
29. Het Comité wijst erop dat de informatieveiligheid slechts wordt verzekerd, indien de voorziene maatregelen ook effectief worden geïmplementeerd.

³ https://financien.belgium.be/nl/over_de_fod/privacy

⁴ <https://www.mi-is.be/nl/wetgeving/bijlage-machtigingen-en-diensten>

Om deze redenen besluiten

de verenigde kamers van het informatieveiligheidscomité

dat de mededeling van bepaalde persoonsgegevens door de FOD Financiën aan de POD Maatschappelijke Integratie en de OCMW's met het oog op de uitvoering van hun wettelijke opdrachten toegestaan is, mits wordt voldaan aan de vastgestelde maatregelen ter waarborging van de gegevensbescherming, in het bijzonder de maatregelen op het vlak van doelbinding, minimale gegevensverwerking, opslagbeperking en informatieveiligheid.

M. SALMON
voorzitster

B. VIAENE

<p>De zetel van de kamer sociale zekerheid en gezondheid van het Informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid, op volgend adres: Willebroekkaai 38, 1000 Brussel.</p> <p>De zetel van de kamer federale overheid van het Informatieveiligheidscomité is gevestigd in de kantoren van de FOD Beleid en Ondersteuning, op volgend adres: Simon Bolivarlaan 30, 1000 Brussel.</p>
